Основною метою комплексно-цільових проектів є створення насиченого інноваційного освітнього середовища, яке сприяє формуванню дидактичної компетентності викладача. Вони повинні допомогти викладачу створити власну траєкторію професійного розвитку, розкрити його творчий потенціал.

Принципами реалізації комплексно-цільових проектів є нестандартні, динамічні, з урахуванням індивідуальних запитів і можливостей викладачів форми та методи; практична допомога (безпосередній вихід на уроки, позакласна робота); спрямованість на саморозвиток, самоорганізацію професійної діяльності педагога.

Таким чином, можна стверджувати, що реалізація комплексно-цільових проектів сприяє розвитку дидактичної компетентності викладачів. Створюється інформаційне середовище для визначення власних потреб та вибору педагогами вектору розвитку, визначаються дієві форми та методи навчально-виховного процесу, впроваджується новий досвід підвищення власної компетентності педагога: самопроектування власного зростання, портфоліо викладача, щоденник рефлексії.

Використана література: 1. Дидактика современной школы / Под ред. *В.А.Онищука.* – К.: Радянська школа, 1987. **2.** *Овчарук О.* Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти // Стратегія реформування змісту освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. – Київ: «К.І.С.», 2003. – С.13 – 41. **3.** *Малафіїк І.В.* Дидактика: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 398 с.

УДК 371.315.4

СИТА Л.В., БРИК Т.О., канд. пед. наук, доц.

ПРИНЦИП ІСТОРИЗМУ В НАВЧАННІ ІНФОРМАТИКИ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Система освіти являє собою особливу сферу соціальної практики, в якій, з одного боку, здійснюється відтворення накопичених у минулому знань, а з іншого – закладається і визначається образ майбутньої життєдіяльності як окремої особистості, так і всього суспільства в цілому, маючи подвійну часову спрямованість: і в минуле, і в майбутнє. Тому поза широкою історичною перспективою, поза всім контекстом, що зв’язує чинники сучасності з фактами минулого в розвитку науки, сама сучасність не може бути вірно з’ясована й об’єктивно оцінена. Традиційне викладання, що здійснюється без урахування відомого в дидактиці принципу історизму залишає нерозкритими глибинні механізми, що утворилися в далекому минулому, але які діють сьогодні та визначають майбутнє сучасної освіти.

Інформатика – зовсім молода наука, яка розвивається стрімкими темпами і досі перебуває в стані свого становлення. З одного боку, зміст освіти з інформатики дуже швидко коригується слідом за розвитком науки; з іншого

боку, новітні інформаційно-комунікаційні технології, які породжує розвиток інформатики, значно змінюють характер усієї освіти, і в тому числі освіти з інформатики. Це безумовно впливає на зміст, форми, методи та принципи викладання дисципліни інформатики.

В своїй роботі ми зробили спробу дослідити вплив впровадження принципу історизму в освітній процес вищої школи. Вивчення стану практики свідчить, що принцип історизму в інформатиці мало розкривається і звичайно його реалізація зводиться до розгляду історії розвитку обчислювальних засобів та засобів ЕОМ. Нерідко питання історії інформатики сприймаються і подаються викладачами як другорядні, їх вивчення майже не пов'язується з іншими змістовними лініями курсу, а викладення навчального матеріалу носить реферативний характер.

Історія науки є однією з форм з'ясування наукової істини. Цінність історії науки і її значимість неодноразово підкреслювалася вченими різних наукових спрямувань. Особливо її значення і роль зростають у період крутої зміни наукових представлень, або наукових революцій [1, с.250]. При зламі фундаментальних понять і їх усвідомленні неминуче виникає бажання зв'язати їх з минулим. Часто історичне розуміння є єдиною можливістю швидкого проникнення в наукову думку і єдиною формою критичної оцінки, що дозволяє відокремити важливе і стале у величезному матеріалі цього роду, що відтворюється людською думкою. Адже значна частина цього матеріалу має перехідне значення і швидко зникає, і чим швидше це буде осмислено, тим швидше відбуватиметься рух нашої думки, ріст нового наукового світорозуміння [2, с. 241].

Успішність реалізації принципу історизму залежить від розуміння його ролі у вивченні навчального предмету, усвідомлення його образотворчих і розвиваючих можливостей [3, с. 25].

З розвитком інформаційно-комунікаційних технологій також інтенсивно розвивається методика навчання інформатики, багато положень у ній сформувалися зовсім недавно і не мають ще ані глибокого теоретичного обґрунтування, ані експериментальної перевірки. Прагнучи до цілісності і повноти методики навчання інформатики, слід комплексно представляти навчальний матеріал, пам'ятати про історичні аспекти кожної теми, вносити елементи історизму до кожного розділу. На наш погляд, у сформованій практиці викладання інформатики недостатньо використовується добре відомий у дидактиці принцип історизму, до того ж ми не завжди можемо погодитися з його трактуваннями. Наприклад, в аналізі підручників з інформатики читаємо приблизно наступне: "Оскільки в книгах висвітлюються питання розвитку обчислювальної техніки, можна вважати, що принцип історизму дотримується". Але проста констатація факту, що в якомусь році з'явився якийсь тип процесору, мало чим відрізняється від констатації факту, що "Волга впадає в Каспійське море". Подібний підхід не змушує студентів думати, аналізувати подію (прийняте рішення) з погляду того або іншого періоду історії. А принцип історизму повинний сприяти розвиткові критичного мислення студентів. [4, с. 52]

У своєму досліджені ми з'ясували, що реалізація принципу історизму сприяє глибшому, ґрунтовнішому розумінню студентами інформатики. На основі аналізу наукових джерел з теми дослідження ми розкрили сутність принципів навчання. Теоретично обґрунтували необхідність впровадження принципу історизму. Планується розширювати дослідження зі знаходження можливості впровадження принципу історизму в процес навчання.

Література: 1. *Вернадский В.И.* «Памяти академика К.М. фон Бера » // *В.И. Вернадский* «Труды по истории науки в России» М., Наука.– 1984 г. **2.** *Вернадский В.И.* «Мысли о современном значении истории знаний» (доклад на первом заседании Комиссии по истории знаний АН 14 ноября 1926 г.) // «Владимир Вернадский. Жизнеописание. Избранные труды. Воспоминания современников. Суждения потомков» М., Современник.- 1993. **3.** Компьютеры в Европе. Прошлое, настоящее и будущее//Труды Международного Симпозиума по истории создания первых ЭВМ и вкладе европейцев в развитие компьютерных технологий/Институт кибернетики АН Украины. Киев: Феникс. **4.** *Юнов С. В.* О принципе историзма в обучении информатике № 1, 2009. Журнал «Информатика и образование». М.: Издательство «Образование и Информатика».

УДК 37.014.1

<u>СОСНИЦЬКА Н.П.,</u> КАСЬЯНОВА О.М., канд. пед. наук

МОНІТОРИНГ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

У державній національній програмі «Освіта» наголошується, що реформування освіти можливе лише за умов підготовки нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професійного та загальнокультурного рівня. Сучасному вчителеві необхідні гнучкість і нестандартність мислення, уміння діяти в нових умовах, що означає – мати високий рівень професійної компетентності.

Психолого-педагогічна система Ельконіна – Давидова має низку особливостей, які кардинально відрізняють її від інших педагогічних практик. Це, перш за все, пов'язано з метою розвивального навчання – формування суб'єкта навчальної діяльності, здатного до саморозвитку, до навчання протягом життя, який уміє діяти в нестандартних, невідомих йому досі ситуаціях. Специфічна мета розвивального навчання досягається особливим змістом, методом і формою навчання. Система наукових понять як основа самостійної побудови загальних способів розв'язання навчальних завдань складає зміст розвивального навчання. Зміст визначає метод – дослідницький (метод розв'язання навчальних завдань), що, у свою чергу, потребує особливої форми – колективного навчального діалогу.

Таким чином і педагогічна діяльність учителя набуває особливих характеристик. Реалізація принципів розвивального навчання не може відбуватися